

> Nieuw Amsterdams Peil

Minimale meerkosten van de Fair Practice Code
in de Amsterdamse culturele en creatieve sector

Utrecht, 12 december 2019
Maarten Cozijnsen
René Goudriaan

SiRM. Strategies
in Regulated
Markets

Inhoud

Managementsamenvatting	2
Inleiding	2
Aanpak	2
Resultaten	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en vraagstelling	4
2 Aanpak	5
2.1 Onderscheiden categorieën culturele instellingen	5
2.2 Berekening meerkosten Fair Practice Code	5
2.3 Berekening indexering personele lasten	7
3 Resultaten	8
3.1 Categorie 1: eerder onderzochte instellingen	8
3.2 Categorie 2 en 3: Vergelijkbare instellingen en instellingen in nog niet eerder onderzochte deelsectoren	9
3.3 Totaalbeeld	11

Managementsamenvatting

Inleiding

Op verzoek van de Amsterdamse Kunstraad heeft SiRM de financiële consequenties van de toepassing van de Fair Practice Code onderzocht voor culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Voor de bepaling van de meerkosten sluiten we aan bij onze eerdere onderzoeken voor de andere delen van de culturele en creatieve industrie. Deze onderzoeken zijn verricht in opdracht van Kunsten '92¹ en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.²

Aanpak

De meerkosten voor Amsterdamse culturele instellingen met een meerjarige subsidie van het Rijk of de cultuurfondsen van het Rijk zijn al eerder onderzocht evenals die van de overige musea en presentatie-instellingen (zie voetnoten 1 en 2). Voor de bepaling van de meerkosten voor Amsterdam hebben we binnen deze groep de instellingen geselecteerd die daarnaast een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK ontvangen. De meerkosten van deze instellingen moeten worden gedragen door Amsterdam (inclusief het AFK), het Rijk (inclusief de cultuurfondsen) en andere overheden, de private fondsen, sponsors, en het publiek. We gaan ervan uit dat de verschillende partijen een bijdrage aan de financiering van de meerkosten leveren naar rato van hun huidige aandeel in de omzet.³ Deze veronderstelling hanteren we voor alle instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK, ook voor de culturele instellingen die nog niet eerder zijn onderzocht.

Voor de bepaling van de meerkosten is geen nieuw aanvullend veldwerk verricht bij de niet eerder onderzochte instellingen. Voor de Amsterdamse instellingen die goed vergelijkbaar zijn met de eerder onderzochte culturele instellingen - naar deelsector en grootte van de instelling - hanteren we dezelfde procentuele opslag voor de meerkosten als in onze eerdere onderzoeken. Voor de overige deelsectoren die in eerdere onderzoeken nog niet aan de orde zijn gekomen, zoals de (pop)podia en festivals, zijn we gedwongen om een veronderstelling te maken over de meerkosten; bij de (pop)podia nemen we bijvoorbeeld aan dat de procentuele opslag voor de meerkosten per grootteklasse gelijk is aan het gemiddelde van de podiumkunsten.

Het onderzoek berust op cijfers van 2017 en 2018. Deze zijn op basis van inzichten van het Centraal Planbureau omgerekend met het loonpeil 2021 naar de situatie in 2021 (10% loonstijging tussen 2017 en 2021).

¹ Op weg naar het nieuwe normaal: Minimale meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector, SiRM/PPMC, 2019.

² Op weg naar het nieuwe normaal in de creatieve industrie: Toepassing van de Fair Practice Code in de meerjarig gesubsidieerde creatieve industrie, SiRM/PPMC, 2019.

³ Wanneer het aandeel van de subsidie van Amsterdam in de omzet van een instelling bijvoorbeeld 20% is dan nemen we aan dat Amsterdam ook voor 20% bijdraagt aan de financiering van de meerkosten.

Resultaten

Tabel 1 toont de resultaten van de berekening van de meerkosten voor de culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK in 2021.

Tabel 1 Meerkosten van de Fair Practice Code en kosten van de indexatie van de personele lasten voor de gemeente Amsterdam en het AFK, 2021 (x € 1.000)^a

	Meerkosten 2021 voor Kunstenplan Amsterdam ^b	Meerkosten in % personele lasten	Indexatie personele lasten 2020 en 2021 ^b	Totaal meerkosten en indexatie 2021
Theater	289	5	272	561
Dans	83	2	226	309
Muziektheater	165	24	32	197
Muziek	471	9	244	715
Musea	215	2	619	834
Presentatie-instellingen	80	9	44	124
Creatieve industrie	268	20	61	329
Cultuureducatie ^c	356	21	77	433
Festivals ^c	218	20	51	269
Film ^c	88	20	20	108
Letteren ^c	77	21	17	94
Podia en poppodia ^c	408	11	180	589
Talentontwikkeling ^c	96	21	21	117
Totaal	2.813	7	1.864	4.677

a Door afrondingen in de presentatie hoeven de totalen niet exact overeen te komen met de som van de gepresenteerde cijfers.

b Op basis van het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam en het AFK.

c Niet eerder onderzochte deelsectoren.

De meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code bedragen voor de gemeente Amsterdam en het AFK in totaal € 2,8 mln. Ze bestaan ruwweg voor de helft uit een tekortschietende beloning ten opzichte van de cao of een andere beloningsrichtlijn en voor de andere helft uit onbetaald structureel overwerk. Uitgedrukt als percentage van de personele lasten zijn de meerkosten het hoogste bij kleine instellingen en het laagste bij grote instellingen. Omdat het AFK vooral wat kleinere instellingen subsidieert, zijn daar de meerkosten als percentage van de personele lasten iets hoger dan bij instellingen met een subsidie van de gemeente of het Rijk. In relatieve zin zijn de meerkosten het hoogste bij muziektheater (24%) en het laagste bij dans en musea (2%).

Rekening houdend met het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam en het AFK vergt indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021 in totaal een bedrag van € 1,9 mln. Dat is elk jaar een bedrag van ruim € 0,9 mln. extra (2,4%): in 2020 ruim € 0,9 mln. en in 2021 cumulatief bijna € 1,9 mln.). Als de indexatie van de personele lasten achterblijft bij de rest van de economie, loopt de achterstand van werkenden in de culturele en creatieve sector verder op. Dat staat op gespannen voet met fair pay.

I Inleiding

1.1 Aanleiding en vraagstelling

In 2017 is de Arbeidsmarktagenda culturele en creatieve sector 2017-2023 opgesteld. Een onderdeel daarvan is een sectorbrede toepassing van de Fair Practice Code. De Fair Practice Code is bedoeld als een normatief kader voor duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken in de culturele en creatieve sector. De code biedt een handreiking voor verantwoord marktgedrag. Uitgangspunt is een versterking van de inkomenspositie van werkenden in de sector om daarmee een bijdrage te leveren aan een sterke culturele en creatieve sector.

De toepassing van de Fair Practice Code heeft financiële consequenties. Daarom hebben SiRM en PPMC in opdracht van Kunsten '92 eerder op nationaal niveau de meerkosten van de Fair Practice Code in zes deelsectoren van de culturele en creatieve sector onderzocht.⁴ Daarnaast hebben SiRM en PPMC recent op verzoek het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie een analyse gemaakt van de meerkosten van de Fair Practice Code in de meerjarig gesubsidieerde creatieve industrie.⁵ Afwijkingen van de Fair Practice Code worden onder meer veroorzaakt door tekortschietende beloningen en onbetaald structureel overwerk, zowel bij personeel in loondienst als bij zzp'ers.

In het nieuwe kunstenplan stelt de gemeente Amsterdam evenals het Rijk en andere grote steden onder meer de toepassing van de Fair Practice Code verplicht als subsidievoorwaarde. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk wat de financiële consequenties hiervan zijn voor de gemeente Amsterdam en het Amsterdamse Fonds voor de Kunsten. Daarom brengt SiRM – Strategies in Regulated Markets op verzoek van de Amsterdamse Kunstraad in het voorliggende rapport de meerkosten van de Fair Practice Code en de kosten van de indexering van de personele lasten in kaart voor culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam (A-Bis/Amsterdam Bis) of het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Het rapport borduurt voort op de aanpak en de resultaten van onze eerdere onderzoeken naar de meerkosten van de Fair Practice Code op landelijk niveau.

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt:

Wat zijn in 2021 de meerkosten als gevolg van de invoering van de Fair Practice Code in de Amsterdamse culturele en creatieve sector bij een ongewijzigd aanbod en wat zijn de kosten van de indexering van de personele lasten in 2020 en 2021?

De voorliggende rapportage heeft de volgende indeling. Hoofdstuk 2 bespreekt de onderzoeks-aanpak. In hoofdstuk 3 komen de resultaten van het onderzoek aan de orde.

⁴ Op weg naar het nieuwe normaal: Minimale meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector, SiRM/PPMC, 2019.

⁵ Op weg naar het nieuwe normaal in de creatieve industrie: Toepassing van de Fair Practice Code in de meerjarig gesubsidieerde creatieve industrie, SiRM/PPMC, 2019.

2 Aanpak

2.1 Onderscheiden categorieën culturele instellingen

Het onderzoek heeft betrekking op culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK. Daarbinnen onderscheiden we drie categorieën culturele instellingen.

1. Eerder onderzochte instellingen: Deze categorie betreft instellingen waarvan SiRM de meerkosten eerder heeft onderzocht^{4,5} én die mede worden gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam of het AFK. Het gaat om 63 Amsterdamse instellingen in de volgende zeven eerder onderzochte deelsectoren:⁶

- theater (inclusief jeugdtheater);*
- dans (inclusief jeugddans);*
- muziektheater (inclusief opera);*
- muziek (ensembles, koren en orkesten);*
- (middel)grote musea;
- presentatie-instellingen voor beeldende kunst;⁷
- creatieve industrie.*

De met een * aangeduide eerder onderzochte deelsectoren omvatten uitsluitend door het Rijk of de cultuurfondsen van het Rijk meerjarig gesubsidieerde instellingen.

2. Vergelijkbare instellingen: Deze categorie omvat Amsterdamse instellingen die nog niet eerder zijn onderzocht, maar die behoren tot een van de hiervoor genoemde zeven deelsectoren, én een meerjarige subsidie ontvangen van de gemeente Amsterdam of het AFK.

3. Instellingen in nog niet eerder onderzochte deelsectoren: Deze categorie Amsterdamse instellingen behoort niet tot een van de zeven bovenstaande deelsectoren. De instellingen ontvangen echter wel een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK. Het betreft onder meer (pop)podia, instellingen voor cultuureducatie en festivals.⁸

2.2 Berekening meerkosten Fair Practice Code

In het onderzoek 'vertalen' wij de resultaten van deze onderzoeken naar de Amsterdamse situatie. Vanwege de gewenste doorlooptijd van het onderzoek blijft een uitgebreid praktijkonderzoek onder nog niet onderzochte Amsterdamse culturele instellingen achterwege.

⁶ Merk daarbij op dat de instellingen in onze cijfers zijn uitgesplitst naar genre. Zo telt bijvoorbeeld Orkater voor twee instellingen, omdat zij zowel theater als muziektheater brengen.

⁷ Leden van De Zaak Nu.

⁸ Op dit moment vindt in opdracht van het ministerie van OCW een landelijk onderzoek plaats naar de meerkosten van de Fair Practice Code bij meerjarig gesubsidieerde festivals.

Amsterdamse instellingen zijn niet alleen afhankelijk van meerjarige subsidies van de gemeente Amsterdam of het AFK, maar soms ook van het Rijk (inclusief de cultuurfondsen), andere overheden, de private fondsen, de sponsors en het publiek. Fair pay is de verantwoordelijkheid van al deze partijen. Daarom gaan we in de analyses ervan uit dat alle betrokken partijen – ook de gemeente Amsterdam en het AFK – een bijdrage leveren aan de financiering van de meerkosten en de kosten van de indexatie van de personele lasten die overeenkomt met hun huidige aandeel in de omzet. Daarom vermenigvuldigen we de meerkosten en de kosten van de indexatie van de personele lasten met het aandeel van de gemeente Amsterdam of het AFK in de financiering. Op de bepaling van de meerkosten van de drie onderscheiden categorieën instellingen gaan we hierna in. In het rapport presenteren we zowel de hoogte van de meerkosten als de meerkosten uitgedrukt als percentage van de personele lasten. Het laatste duiden we kortheidshalve aan als de procentuele meerkosten of de relatieve meerkosten.

Het onderzoek berust grotendeels op cijfers van 2017 en 2018. Deze zijn op basis van inzichten van het Centraal Planbureau omgerekend met het loonpeil 2021 naar de situatie in 2021 (10% loonstijging tussen 2017 en 2021).

Berekening meerkosten

De meerkosten van de drie categorieën instellingen worden op verschillende wijze bepaald:

- Voor de instellingen in categorie 1 berust de analyse op de berekende (procentuele) meerkosten uit onze twee eerdere onderzoeken.^{4,5}
- Voor de nog niet eerder onderzochte instellingen in categorie 2 maken we gebruik van informatie over de procentuele meerkosten uit onze twee eerdere onderzoeken, uitgesplitst naar deelsector en grootteklasse van de instelling.^{4,5} Deze percentages hanteren we ook voor vergelijkbare instellingen – naar deelsector en grootte van de instelling – die nog niet eerder zijn onderzocht. De indeling van instellingen in grootteklassen is gelijk aan onze eerdere onderzoeken en is gebaseerd op de hoogte van de meerjarige subsidie of de omzet (tabel 2.1).^{4,5} In het geval van bijvoorbeeld de niet eerder onderzochte kleine theatergezelschappen nemen we aan dat de procentuele meerkosten gelijk zijn aan de eerder onderzochte kleine theatergezelschappen. De hoogte van de meerkosten berust op een vermenigvuldiging van de procentuele meerkosten met de bijbehorende personele lasten van de betreffende instelling.
- Voor de instellingen uit categorie 3 ontbreekt een goede referentiegroep in onze eerdere onderzoeken. Daarom berust de opslag voor de meerkosten bij deze categorie instellingen op een gewogen gemiddelde van de podiumkunsten per grootteklasse (21%, 17%, 7%, 2% voor respectievelijk kleine, middelkleine, middelgrote en grote culturele instellingen). Dit is noodgedwongen een benadering voortvloeiend uit het feit dat voor dit onderzoek geen aanvullend veldwerk is verricht. Voor bijvoorbeeld de podia en poppodia hanteren we de veronderstelling dat hun procentuele meerkosten gelijk zijn aan die van instellingen in de podiumkunsten van gelijke grootte. De indeling in de grootteklassen is dezelfde als die bij instellingen voor podiumkunsten (tabel 2.1). Om de hoogte te bepalen van de meerkosten, vermenigvuldigen we de procentuele meerkosten met de bijbehorende personele lasten van de instelling.

Tabel 2.1 Indeling van culturele instellingen naar grootteklasse

Grootteklasse	Podiumkunsten ^a	Musea	Presentatie-instellingen	Creatieve industrie ^{a b}
Klein	Minder dan € 400.000 meerjarige subsidie	-	Omzet tot € 250.000	
Middelklein	€ 400.000 tot € 700.000 meerjarige subsidie	-	Omzet van € 250.000 tot € 500.000	Omzet tot € 500.000
Middelgroot	€ 700.000 tot € 1,5 mln. meerjarige subsidie	Omzet van € 800.000 tot € 3,2 mln.	Omzet van € 500.000 tot € 750.000	Omzet vanaf €500.000
Groot	€ 1,5 mln. of meer meerjarige subsidie	Omzet vanaf € 3,2 mln.	Omzet vanaf € 750.000	

a Uitsluitend meerjarig gesubsidieerde instellingen.

b Voor de creatieve industrie onderscheiden we alleen de grootteklassen (middel)klein en (middel)groot.

Personele lasten

De personele lasten voor instellingen uit categorie 2 en 3 zijn afkomstig uit de jaarverslagen van de instellingen. Ruim de helft van deze instellingen geeft in hun jaarverslagen informatie over de personele lasten. Voor de overige instellingen hebben we noodgedwongen een schatting gemaakt van de personele lasten op basis van de gemiddelde verhouding tussen het subsidiebedrag en de personele lasten. Daarbij hanteren we een uitsplitsing naar deelsector en grootte van de instelling.

Meerkosten voor Amsterdam

Na de bepaling van de hoogte van de meerkosten berekenen we het deel van de meerkosten dat voor rekening komt van de gemeente Amsterdam of het AFK. Dat doen we door vermenigvuldiging van de berekende meerkosten met het aandeel van de meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK in de omzet van de betreffende instelling.

2.3 Berekening indexering personele lasten

Naast de meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code berekenen we de ook kosten van de indexatie van personele lasten van de instellingen in 2020 en 2021. De indexatie bedraagt cumulatief circa 4,9% (2,4% per jaar). Ook dat is fair pay. Op dezelfde wijze als bij de meerkosten berekenen wij voor de indexatie het deel van de kosten dat voor rekening komt van de gemeente Amsterdam of het AFK.

3 Resultaten

3.1 Categorie 1: eerder onderzochte instellingen

Voor de categorie eerder onderzochte instellingen grijpen we terug op de resultaten van onze twee eerdere onderzoeken naar de meerkosten van de Fair Practice Code in 2021. Op nationaal niveau bedragen de minimale meerkosten van de Fair Practice Code in de zeven eerder onderzochte deelsectoren in totaal € 27,0 mln. Daarvan heeft € 6,9 mln. (25%) betrekking op 63 culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK. Deze instellingen ontvangen - met uitzondering van een aantal musea en presentatie-instellingen – ook een meerjarige subsidie van het Rijk of de cultuurfondsen van het Rijk. De meerkosten van deze instellingen moeten worden gedragen door Amsterdam (inclusief het AFK), het Rijk (inclusief de cultuurfondsen), andere overheden, de private fondsen, de sponsors en het publiek. We concentreren ons op de bijdrage van de gemeente Amsterdam en het AFK.

Tabel 3.1 toont de bijdrage van de gemeente Amsterdam en het AFK aan de financiering van de meerkosten van de Fair Practice Code en de kosten van de indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021. In totaal zou Amsterdam voor € 1,1 mln. (16%) mee dienen te betalen aan de meerkosten van de Fair Practice Code bij deze categorie instellingen. Het aandeel van Amsterdam in de financiering van de meerkosten loopt uiteen van 12% bij muziek en muziektheater tot 34% bij musea.

Tabel 3.1 Categorie 1: meerkosten van de Fair Practice Code en kosten van de indexatie van de personele lasten voor Amsterdam, 2021 (x € 1.000)^{a b}

	Meerkosten 2021 voor Kunstenplan Amsterdam ^c	Meerkosten in % personele lasten	Indexatie personele lasten 2020 en 2021 ^c	Totaal meerkosten en indexatie 2021
Theater	125	3	228	352
Dans	32	1	202	233
Muziektheater	101	24	19	120
Muziek	390	8	231	621
Musea	215	2	619	834
Presentatie-instellingen	58	7	40	98
Creatieve industrie	186	20	43	229
Totaal	1.106	4	1.382	2.488

a Eerder onderzochte instellingen.

b Door afrondingen in de presentatie hoeven de totalen niet exact overeen te komen met de som van de gepresenteerde cijfers.

c Op basis van het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam en het AFK.

Circa 35% van de meerkosten (€ 390.000) heeft betrekking op muziek (orkesten en ensembles). Daarna volgen musea met 19% van de totale meerkosten (€ 215.000). Uitgedrukt als percentage van de personele lasten zijn de meerkosten het hoogst bij muziektheater (24%) en het laagst bij

dans (1%); deze percentages zijn soms hoger of lager dan de landelijke gemiddelden doordat de samenstelling van de deelsectoren naar grootte van de instellingen in Amsterdam soms afwijkt van de landelijke situatie. Ten opzichte van de personele lasten zijn de meerkosten doorgaans hoog bij kleine en middelkleine instellingen en laag bij middelgrote en grote instellingen. Zo bedragen de meerkosten van bijvoorbeeld kleine en middelkleine theatergezelschappen respectievelijk 21% en 8% van de personele lasten tegen 0% van de personele lasten bij middelgrote en grote theatergezelschappen.

Op grond van de gehanteerde uitgangspunten bedraagt de financiële bijdrage van Amsterdam aan de kosten van de indexatie van de personele lasten van deze categorie instellingen in 2020 en 2021 cumulatief bijna € 1,4 mln. (zie tabel 3.1): bijna € 0,7 mln. in 2020 en nog eens € 0,7 mln. extra in 2021. Circa 45% van de kosten van de indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021 heeft betrekking op de Amsterdamse musea (ruim € 0,6 mln.). Voor instellingen uit categorie 1 zijn de totale kosten van indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021 hoger dan de meerkosten van de Fair Practice Code in 2021 (€ 1,4 mln. versus € 1,1 mln.).

3.2 Categorie 2 en 3: Vergelijkbare instellingen en instellingen in nog niet eerder onderzochte deelsectoren

De instellingen in categorie 2 en 3 hebben gemeen dat ze in onze eerdere onderzoeken naar de meerkosten van de Fair Practice Code niet aan de orde zijn gekomen.

De instellingen uit categorie 2 zijn redelijk goed vergelijkbaar met de eerder onderzochte instellingen. Het belangrijkste verschil is dat ze geen meerjarige subsidie van het Rijk of de cultuurfondsen van het Rijk ontvangen. Voor de instellingen uit deze categorie hanteren we bij de berekening van de meerkosten dezelfde procentuele opslag op de personele lasten als voor de eerder onderzochte instellingen uitgesplitst naar deelsector en grootte van de instelling.

Voor de instellingen uit categorie 3 ontbreekt een dergelijke referentiegroep uit onze eerdere onderzoeken. Daarom berust de opslag voor de meerkosten bij deze categorie instellingen noodgedwongen op een gewogen gemiddelde van de podiumkunsten per grootteklasse.

Tabel 3.2 brengt voor deze categorie instellingen de resultaten in beeld van de bijdrage van de gemeente Amsterdam en het AFK aan de financiering van de meerkosten van de Fair Practice Code en de kosten van de indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021. Musea ontbreken in deze tabel, omdat alle musea met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK al behandeld zijn onder categorie 1 in de voorgaande paragraaf.

Tabel 3.2 Categorieën 2 en 3: meerkosten van de Fair Practice Code en kosten van de indexatie van de personele lasten voor Amsterdam, 2021 (x € 1.000)^a

	Meerkosten 2021 voor Kunstenplan Amsterdam ^b	Meerkosten in % personele lasten	Indexatie personele lasten 2020 en 2021 ^b	Totaal meerkosten en indexatie 2021
Theater ^c	164	17	45	209
Dans ^c	51	10	24	75
Muziektheater ^c	64	24	12	76
Muziek ^c	81	28	14	95
Presentatie-instellingen ^c	22	24	4	26
Creatieve industrie ^c	82	22	18	100
Cultuureducatie ^d	356	21	77	433
Festivals ^d	218	20	51	269
Film ^d	88	20	20	108
Letteren ^d	77	21	17	94
Podia en poppodia ^d	408	11	180	589
Talentontwikkeling ^d	96	21	21	117
Totaal	1.707	18	482	2.189

- a Door afrondingen in de presentatie hoeven de totalen niet exact overeen te komen met de som van de gepresenteerde cijfers. De Amsterdamse musea zijn in tabel 3.1 aan de orde gekomen.
- b Op basis van het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam en het AFK.
- c Vergelijkbare, maar niet eerder onderzochte instellingen.
- d Niet eerder onderzochte deelsectoren.

In totaal bedragen de meerkosten van de twee gepresenteerde categorieën instellingen € 1,7 mln. Uitgedrukt als percentage van de personele lasten zijn de meerkosten beduidend hoger dan bij de eerder onderzochte instellingen uit categorie 1: gemiddeld 18% versus 4%. Dit verschil in de hoogte van de procentuele meerkosten zien we terug in alle deelsectoren. Dat komt doordat het bij de instellingen uit categorie 2 en 3 in het algemeen om kleinere instellingen gaat dan bij de instellingen uit categorie 1. De procentuele meerkosten lopen uiteen van 10% bij dans tot 28% bij muziek. Podia en poppodia hebben het grootste aandeel in de meerkosten: 24% van de meerkosten in de tabel (€ 408.000) heeft op deze instellingen betrekking. Dat hangt vooral samen met de omvang van deze deelsector, want de procentuele meerkosten 11% liggen ruim onder het gemiddelde van de instellingen in categorie 2 en 3.

Op grond van de gehanteerde uitgangspunten bedraagt de financiële bijdrage van Amsterdam aan de kosten van de indexatie van de personele lasten van deze twee categorieën instellingen in 2020 en 2021 in totaal € 482.000 (zie tabel 3.1): € 238.000 in 2020 en nog eens € 244.000 daarbovenop in 2021. Vanwege de omvang van de deelsector heeft 37% van de kosten van de indexatie van de personele lasten betrekking op podia en poppodia. De kosten van de indexatie van de personele lasten zijn voor de instellingen uit categorieën 2 en 3 beduidend lager dan de meerkosten van de Fair Practice Code: € 0,5 mln. versus € 1,7 mln. Dat is een direct gevolg van de relatief hoge meerkosten van deze overwegend kleinere instellingen.

3.3 Totaalbeeld

In de twee voorgaande paragrafen is aandacht geschonken aan de meerkosten van de Fair Practice Code en de kosten van de indexatie van de personele lasten voor drie categorieën instellingen. De cijfers zijn het hardst voor de instellingen in categorie 1, waarvan de analyse berust op de resultaten van veldwerk in onze eerdere onderzoeken. De cijfers zijn het zachtst voor de instellingen in categorie 3, waarvoor noodgedwongen een benadering is gehanteerd.

Tabel 3.3 combineert de informatie uit tabellen 3.1 en 3.2 en geeft een totaalbeeld voor de meerkosten en de kosten van de indexatie van de personele lasten voor de gemeente Amsterdam en het AFK. De tabel hanteert evenals de twee voorgaande tabellen het uitgangspunt dat alle partijen aan de financiering van de meerkosten en de kosten van de indexering van de personele lasten bijdragen naar rato van hun aandeel in de omzet.

Tabel 3.3 Totale meerkosten van de Fair Practice Code en kosten van de indexatie van de personele lasten voor de gemeente Amsterdam en het AFK, 2021 (x € 1.000)^a

	Meerkosten 2021 voor Kunstenplan Amsterdam ^b	Meerkosten in % personele lasten	Indexatie personele lasten 2020 en 2021 ^b	Totaal meerkosten en indexatie 2021
Theater	289	5	272	561
Dans	83	2	226	309
Muziektheater	165	24	32	197
Muziek	471	9	244	715
Musea	215	2	619	834
Presentatie-instellingen	80	9	44	124
Creative industrie	268	20	61	329
Cultuureducatie ^c	356	21	77	433
Festivals ^c	218	20	51	269
Film ^c	88	20	20	108
Letteren ^c	77	21	17	94
Podia en poppodia ^c	408	11	180	589
Talentontwikkeling ^c	96	21	21	117
Totaal	2.813	7	1.864	4.677

a Door afrondingen in de presentatie hoeven de totalen niet exact overeen te komen met de som van de gepresenteerde cijfers.

b Op basis van het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam en het AFK.

c Niet eerder onderzochte deelsectoren.

De meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code bedragen voor de gemeente Amsterdam en het AFK in totaal € 2,8 mln. Ze bestaan ruwweg voor de helft uit een tekortschietende beloning ten opzichte van de cao en voor de andere helft uit onbetaald structureel overwerk. Uitgedrukt als percentage van de personele lasten zijn de meerkosten het hoogste bij de kleine instellingen en het laagste bij grote instellingen. In relatieve zin zijn de meerkosten het hoogste bij muziektheater (24%) en het laagste bij dans en musea (2%). In absolute zin zijn de meerkosten het hoogst bij muziek (€ 471.000). Dat heeft deels te maken met de grootte van deze deelsector.

Rekening houdend met het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam vergt indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021 in totaal een bedrag van € 1,9 mln. Dat is elk jaar een bedrag van ruim € 0,9 mln. extra (2,4%): in 2020 ruim € 0,9 mln. en in 2021 cumulatief bijna € 1,9 mln. Als de indexatie van de personele lasten achterblijft bij de rest van de economie, loopt de achterstand van werkenden in de culturele en creatieve sector verder op. Dat is in strijd met de uitgangspunten van de Fair Practice Code.